

Suolahden työttömät ry:n avustushakemus

PETUR 26.08.2020 § 53
708/02.04.01.01.05/2020
KH 04.05.2020 § 115

Yleistä

Suolahden Työttömät ry on 17.4.2020 toimittanut kaupungille 15.4.2020 päivätun avustushakemukse, jolla se hakee kaupungilta 30 000 euron suuruista avustusta vuodelle 2020. Hakemuksesta ei ilmene avustukselle ajateltua käyttötarkoitusta.

Hakemus on liitteenä.

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 26 §:n mukaan vapaa-aikalautakunta päättää keskitetysti kaikkien toimialojen vapaaehtoisjärjestöjen avustuksista. Suoraan hallintosäännön perusteella puheena oleva Suolahden Työttömät ry:n avustushakemus tulisi siirtää vapaa-aikalautakunnan käsiteltäväksi. Hakemuksessa kuitenkin viitataan yhdistyksen harjoittamaan työllistämistoimintaan ja sosiaalipalveluihin, jotka eivät ole vapaa-aikalautakunnan alaista toimintaa, vaan kuuluvat kaupunginhallituksen alaiselle elinvoimayksikölle ja perusturvatoimelle.

Avustushakemuksen tarkastelussa voidaan erotella kaksi osa-aluetta. Toisaalta kyse on yhdistyksen mahdollisesta rahallisesta avustamisesta ja toisaalta palveluista, joita yhdistys voisi tai haluaisi myydä kaupungille.

Mahdollinen avustaminen

Kaupungilla on yleinen mahdollisuus tukea sellaista aatteellista yhdistystoimintaa, joka kohdistuu kuntalaisiin tai ainakin hyödyttää kuntalaisia. Tuki voidaan toteuttaa myöntämällä harkinnanvaraisia rahallisia avustuksia yhdistyksille ottaen kuitenkin huomioon yhdenvertaisuusperiaatteesta johtuvat vaatimukset kohdella tasapuolisesti eri yhdistyksiä ja niiden edustamia aatteellisia suuntauksia. Yhdenvertaisuusperiaate edellyttää muun muassa päätöksenteon johdonmukaisuutta: avustamiselle tulisi etukäteen määritellä yleiset perusteet, joita kussakin yksittäisessä tapauksessa sovelletaan. Yhdenvertaisuusperiaatteen vastakohtana on avustamiskäytännön räätälöinti avustuksen saajan mukaan.

Jos kaupunki haluaa tarjota avustuksia esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien työllistämistoimintaa harjoittaville tai välityömarkkinoiden työpaikkoja tarjoaville aatteellisille yhdistyksille, sen tulisi määritellä tähän liittyvien avustusten ehdot ja jakoperusteet ja julistaa avustukset

julkisesti haettavaksi. Ei ole mahdollista antaa avustusta vain yhdelle yhdistykselle ilman, että myös muilla olisi vastaavaan mahdollisuutta. Kaupungin määrittelemänä hakuaikana saatujen hakemusten perusteella kaupunki voi jakaa avustuksiin varatun määrärahan tai

osan siitä avustamisen vähimmäisehdot täyttävälle yhdistyksille ilmoitettujen jakoperusteiden mukaisesti.

Todettakoon, että kaupungin vuoden 2020 talousarvioon ei ole varattu lainkaan määrärahaa puheena olevia avustuksia varten. On selvää, että talousarvion millään menokohdalla ei ole kymmenien tuhansien eurojen ylimääräisiä varoja, joita voitaisiin uudelleenkohdentaa tähän tarkoitukseen. Ennen avustusten julistamista haettavaksi olisikin valtuuston ensiksi muutettava talousarviota niin, että sinne lisättäisiin sopivaksi katsottu määräraha avustamista varten ja samalla osoitettaisiin, millä tulolla se katetaan.

Kaikessa avustustoiminnassa on syytä kiinnittää riittävää huomiota järjestelyn oikeudelliseen luonteeseen. Avustuksen antamisen ja palvelun hankkimisen välisenä erona on, että hankinnassa ostajan maksama hinta on korvaus saadusta palvelusta, mutta annettava avustus on määritelmällisesti aina vastikkeetonta. Jos yhdistys tuottaa saamansa rahan vastikkeena kaupungille palveluita, kyse ei ole avustuksesta, vaan palvelun ostosta, joka on järjestettävä hankintalainsäädännön mukaisesti. Julkiseen hankintaan kuuluvassa kilpailutilanteessa esiintyy aina myös riski jäädä vaille sopimusta tai tilausta.

Mahdolliset palveluhankinnat

Suolahden Työttömät ry:n avustushakemuksessa mainitaan lyhyesti joitakin työllisyyden hoitoon ja sosiaalipalveluihin liittyviä yhdistyksen toimintoja. Tähän on todettava, että jos kaupungilla on tarvetta hankkia palveluita oman organisaationsa ulkopuolelta, tulee kaupungin järjestää nämä hankinnat julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön mukaisesti. Pääsääntöisesti tämä tarkoittaa avointa, julkista tarjouskilpailua, johon kaikki kiinnostuneet voivat osallistua.

Kaupunki ei voi keskittää työllisyyden hoitoon liittyvien tai yksityisiin sosiaalipalveluihin kuuluvien palveluiden hankintoja vain yhdelle palveluntarjoajalle, koska tämä olisi ristiriidassa palveluntarjoajien tasapuolisen kohtelun periaatteen ja hankintalainsäädännön tarkoituksena olevan kilpailun edistämisen kanssa. Palveluhankintojen kohdistamisen tai hinnoittelun perusteena ei myöskään saa pitää avustustarkoitusta, vaan hinnoittelun tulee olla kilpailullinen ja siinä tulee pyrkiä kaupungin kannalta taloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. On palveluntarjoajan itsensä asiana hinnoitella tarjoamansa tuotteet ja siinä yhteydessä ratkaista, millaisia euromääräisiä tai suhteellisia katteita se tavoittelee ja tarvitsee.

Jos kaupungille muodostuu tilanne, jossa se katsoo tarpeelliseksi hankkia palveluita oman organisaationsa ulkopuolelta, hankinnan perustana on kaupungin käsitys paikkakunnan väestön ja määritellyn kohderyhmän palvelutarpeesta. Kaupungilla ei ole syytä kuluttaa verovaroja hankkiakseen sellaisia palveluita, joille ei ole kysyntää tai ammatillisesti havaittua tarvetta. Palvelutarpeen tarkastelu kuuluu sosiaalihuoltoon ja työllisyyden hoitoa koskevassa lainsäädännössä kunnille säädettyjen tehtävien toteuttamiseen. Tarkastelun keskiössä on kaupungin asiakkaana olevan yksilön etu, ei yksittäisen palveluntuottajan toiminnan jatkuvuuden turvaaminen.

Kaupungin taloudellinen tilanne

Ajankohtaisen COVID-19-tartuntatautiepidemian eli niin sanotun koronavirusepidemian johdosta Äänekosken kaupungin taloudellinen tilanne vaikeutuu kuluvana vuonna erittäin vakavasti. Kaupungin verotulot supistuvat voimakkaasti ja myös toimintatuotot (esim. päivähoitomaksut) jäävät normaalia vähäisemmiksi. Samaan aikaan varsinkin terveydenhuoltopalveluista aiheutuvat menot kasvavat. Onkin todennäköistä, että kaupungin vuoden 2020 tilikauden tuloksesta muodostuu merkittävästi alijäämäinen.

Ajankohtaisessa tilanteessa kaupunki joutuu supistamaan monia tarjoamiaan palveluita, peruuttamaan suunniteltuja investointeja ja valmistautumaan muihinkin säästötoimiin. Kaupunginhallituksen 14.4.2020 (95 §) tekemän päätöksen mukaan kaupunki aloittaa myös koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Näissä olosuhteissa on pidettävä selvänä, että kaupungilla ei ole varaa järjestellä Suolahden Työttömät ry:n hyväksi mittavia avustuksia tai julkisia hankintoja. Yhdistyksen tulee itse huolehtia omasta toiminnastaan ja saattaa se taloudellisesti kestäväälle pohjalle.

Kaupunginhallitus käsitteli 20.4.2020 (108 §) suurelta osin samankaltaista avustusasiaa, jossa avustuksen hakijana oli Äänekosken Katulähetys ry. Kaupunginhallitus päätti tuolloin siirtää asian käsittelyn ja ratkaisemisen perusturvalautakunnalle. Hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi kaupunginjohtajan ehdotus kaupunginhallitukselle on nyt sama kuin 20.4.2020 (108 §) tehty päätös.

(Valmistelija hallintojohtaja Alekski Heikkilä, puh. 040 823 7921)

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että se siirtää asian perusturvalautakunnan käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin.

- - - - -

Sirpa Martins totesi olevansa esteellinen (yhteisöjäävi; hallintolain 28 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö Suolahden Työttömät ry:n hallituksen jäsenenä) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Riikka Happo osallistui varajäsenenä tämän asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

- - - - -

PETUR 26.05.2020 § 43

Perusturvalautakunta on saanut 5.5.2020 kaupunginhallituksen päätöksellä 4.5.2020 § 115 käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi Suolahden Työttömät ry:n 17.4.2020 kaupungille toimittaman 15.4.2020 päivätyin 30 000 euron avustushakemuksen, jolla se hakee kaupungilta

avustusta vuodelle 2020. Hakemuksesta ei ilmene, mihin tarkoitukseen avustusta haetaan.

Hakemus on liitteenä.

(valmistelija perusturvajohtaja Saara Kuusela puh 040 579 4573)

Perusturvajohtajan ehdotus:

Perusturvalautakunta päättää, että Suolahden Työttömät ry:lle ei myönnetä avustusta eikä yhdistyksen 17.4.2020 toimittama ja 15.4.2020 päivätty avustushakemus muutenkaan anna aihetta jatko-toimenpiteisiin.

Perusturvalautakunta viittaa kaupunginhallituksessa 4.5.2020 § 115 käsitellyn asian selostusosaan ja toteaa siinä olevien seikkojen täytävän kielteisen päätöksen perustelut edelleen tässä.

Lisäksi todetaan, ettei perusturvalautakunta ole erikseen varannut jaettavaa avustusmäärärahaa kuluvalle vuodelle. Edelleen esiintuodaan, että alkuvuodesta alkanut ja edelleen vallitseva koronaviruksen aiheuttaa huomattavaa kustannusten nousua sosiaali- ja terveydenhuollossa kuluvana vuonna.

Päätös:

Merkittiin pöytäkirjaan, että perusturvalautakunnan puheenjohtaja Simo Holopainen totesi olevansa esteellinen (intressijäävi) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Puheenjohtajana tämä asian käsittelyn ja päätöksenteon aikana toimi varapuheenjohtaja Marke Tuominen.

Keskustelun kuluessa Riikka Happon esitys, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun seuraavan perusturvalautakunnan kokoukseen. Lisäselvityksenä pyydetään kenelle ja millä yleisillä perusteilla perusturvan toimiala on vuonna 2020 avustuksia myöntänyt sekä myönnettyjen avustusten vaikuttavuusarviointi kaupungille.

Pentti Salminen kannatti Riikka Hapon esitystä.

Koska oli tehty perusturvajohtajan esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on suoritettava äänestys.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen:

Ne, jotka kannattavat perusturvajohtajan esitystä, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Riikka Hapon esitystä, äänestävät EI. Äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksellä.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin yksi JAA-ääni (Hänninen) ja kuusi EI-ääntä (Tuominen, Flink-Liimatainen, Hakonen, Happon, Paananen, Salminen). Tyhjiä ääniä ei annettu, yksi lautakunnan jäsen oli poissa kokouksesta ja Simo Holopainen oli esteellinen tämän asian käsittelyyn ja päätöksen tekoon.

Puheenjohtaja totesi, että Riikka Hapon ehdotus tuli perusturvalautakunnan päätökseksi.

Hyväksyttiin.

PETUR 26.08.2020

Perusturvalautakunta palautti kokouksessa 26.5.2020 § 42 Suolahden työttömät ry:n avustushakemuksen uudelleen valmisteluun seuraavaan kokoukseen. Lisäselvityksenä pyydettiin kenelle ja millä yleisillä perusteilla perusturvan toimiala on vuonna 2020 avustuksia myöntänyt sekä myönnettyjen avustusten vaikuttavuusarviointi kaupungille. Liitteissä ovat pyydetyt lisäselvitykset perusturvalautakunnan myöntämistä avustuksista Siniaalto ry:lle ja Äänekosken Ilona ry:lle kuluvana vuonna.

Valmistelija perusturvajohtaja Saara Kuusela, p. 040 579 4573

Päätösehdotus Edelleen perusturvalautakunta päättää, ettei Suolahden työttömät ry:lle myönnetä avustusta aikaisemmin esitettyihin perusteluihin vedoten. Perusturvalautakunta toteaa saadut lisäselvitykset tietoonsaatetuksi.

Päätös Merkittiin pöytäkirjaan, että perusturvalautakunnan puheenjohtaja Simo Holopainen totesi olevansa esteellinen (intressijäävi) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksen teon aikana toimi varapuheenjohtaja Marke Tuominen. Kaupunginhallituksen edustaja Sirpa Martins totesi myös olevansa esteellinen (yhteisöjäävi) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Keskustelun kuluessa perusturvalautakunta päätti yksimielisesti siirtää asian uudelleen valmisteluun. Kaupungin Työelämävalmennusyksiköltä lisäselvityksenä pyydetään kaupungin Työpajan kustannukset suhteessa työllistettyjen määrään ja työllistävien yhdistysten vaikutus kaupungin talouteen. Lisäksi kokoukseen, jossa ko. asiaa käsitellään kutsutaan Työttömien Keskusjärjestöstä Irma Hirsijärvi.